

12 SMJERNICA ZA MEĐUVJERSKI DIJALOG NA LOKALNOJ RAZINI

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

POZNAVANJE I RAZUMIJEVANJE LOKALNE VJERSKE SITUACIJE

01 Lokalne su vlasti pozvane primiti na znanje sve veću ulogu koju vjera ima **u izgradnji pojedinačnih i kolektivnih identiteta** i njezin utjecaj na socijalizaciju i oblikovanje društvenog zastupanja, kao i na pogled na svijet mnogih njihovih građana. Vjera je izraz i rezultat sustava uvjerenja koja se prenose s naraštaja na naraštaj te lojalnosti tradiciji. Ona pomaže oblikovanju načina na koji ljudi razmišljaju te utvrđuje vrijednosti i pravila ponašanja.

02 Lokalne vlasti moraju dobro **poznavati** razmjernu veličinu lokalnih vjerskih skupina te način na koji su one organizirane. Treba se vidjeti da su svjesne kako kroz njihovu poduku i izobrazbu te usluge koje one nude, aktivnosti lokalnih vjerskih organizacija postaju zaista korisne za javnost. One svojim članovima nude osjećaj smisla, pomažu im stvarati društvene odnose te su kao takve punopravni sudionici

u lokalnom društvu. Svijest o mjestu i ulozi etničkih i/ili vjerskih manjina mogla bi na koristan način biti popraćena jednakom svijesti o latentnoj vlasti koju provodi **većina**, koja općenito ima kvazi-monopol na lokalne poluge moći. Takav će pristup spriječiti da se manjine protiv njihove prosudbe tjera u obrambene položaje. Osobita pozornost posvetit će se ulozi obitelji, osobito majkama, koje pomažu prenositi kulturne vrijednosti na sljedeći naraštaj, u stavu otvorenosti prema društvu.

03 S vjerskim se organizacijama ne treba savjetovati kao s homogenim tijelima, nego kao s organizacijama koje su same podložne ponekad sukobljenim pogledima. Stoga je odluka lokalnih vlasti o tome koji će sugovornici biti otvoreni za dijalog, dok su istodobno u položaju u kojem mogu utjecati na svoju zajednicu, od presudne važnosti za sadašnjost i za budućnost.

PROMICANJE RAZUMIJEVANJA IZMEĐU SUDIONIKA DIJALOGA

04 Lokalne vlasti moraju doprinijeti procesu **otkrivanja drugih kultura**, primjećujući kulturne sličnosti i razlike, razumijevajući one čiji je pogled drugačiji i razlikuje se od lokalnog običaja i prakse te obznanjujući i dijeleći te informacije. One to mogu učiniti podupirući učenje o cijelom rasponu vjerskoga znanja, radi razvijanja kulturnog znanja, a ne vjerskih praksi. Takvo obrazovanje, koje daju škola ali i građanski centri za vjerske studije, bit će ključni čimbenik u njegovanju veće otvorenosti i potrage za znanjem. Otvorenost prema drugima može i probuditi želju za boljim razumijevanjem vlastite vjere i vlastitih osobnih i društvenih vrijednosti, pomažući na taj način, preko veće kulturne osviještenosti, smanjivanju rizika od radikalizacije. To djelovanje vodit će želja za stvaranjem uvjeta jednakosti između žena i muškaraca te za osiguranjem da se oni i ostvare.

05 Lokalne vlasti moraju prepoznati **oportune trenutke** za razvijanje znanja jednih o drugima i osobnih kontakata između pojedinaca te za smanjenje osjećaja nepovjerenja, pa čak i straha. Cilj bi trebalo biti postojano napredovanje od neznanja do znanja, od znanja do razumijevanja i od razumijevanja do povjerenja. Neke od bitnih aktivnosti mogu biti posjeti različitim mjestima bogoslužja ili osnivanje godišnjih međukulturnih ili međuvjerskih foruma ili festivala. To bi moglo biti popraćeno osnivanjem vijeća za međukulturne i međuvjerske odnose, kao središnje točke za višestranu razmjenu pogleda.

USPOSTAVA PARTNERSTVA

06 Lokalne su vlasti na **prvoj crti** i njihova djelatna nazočnost na terenu, njihovo poznavanje svih kojih se to tiče i njihova sposobnost za inovacije daju im vodeću i potpuno legitimnu ulogu u odnosu na vjerske aktivnosti. Njihove rasprave moraju biti vođene brigom za otvorenost, inovacije i eksperimentiranje.

07 Uloga lokalnih vlasti u promicanju dijaloga i uspostavi partnerstva bit će dugoročno djelotvornija i vrednija ako se **na početku ispune određeni uvjeti:**

- ▶ poštovanje zakonitosti;
- ▶ promicanje jednakosti žena i muškaraca;
- ▶ vjerska neutralnost i nediskriminacija;
- ▶ transparentnost svih njihovih aktivnosti.

08 Lokalne vlasti ne smiju biti izravno uključene u vođenje međuvjerskog dijaloga. Načela supsidijarnosti i vjerske samostalnosti trebaju biti prepreke za službeno sponzorstvo ili organizaciju takvog dijaloga. Službeno stajalište treba biti **ne-indiferentnost** i **ne-miješanje**. Uloga je lokalnih vlasti zapravo uloga onoga koji olakšava, posreduje ili, ako je to potrebno, uloga regulatora, na temelju jasno definiranih ciljeva o kojima se pregovaralo. Iz njihovoga stajališta, i to stajališta proučene neutralnosti, međuvjerski se dijalog u stvari temelji na razumu a ne na vjeri, na znanju a ne na uvjerenju.

09 Naglašavanjem pojmovna priznavanja i povjerenja lokalne vlasti mogu se pobrinuti da se na vjere ne gleda kao na problem nego kao na resurs, usvajanjem pozitivnog stava prema demokratskom upravljanju pluralizmom. Njihove bi aktivnosti trebale biti usmjerene prema dva cilja: uspostavi koherentnije organizacijske strukture za lokalne vjeroispovijesti i jačanju društvene kohezije. Tijela i partneri uključeni u taj dijalog ne bi trebali iskoračiti iz svojih konkretnih uloga, te bi prema dijalogu trebali postupati prije i iznad svega kao prema zajedničkoj vrijednosti koju treba podupirati.

10 Aktivnosti kao što su izgradnja ili upravljanje mjestima bogoslužja trebaju biti osmišljene tako da promiču ravnotežu i sklad te bi trebale podupirati veću otvorenost, a ne getoizaciju. To znači da **međuvjerski pristup** treba postupno dobiti prednost pred viševjerskim. Aktivnosti lokalnih vlasti trebaju biti vođene brigom za promicanje zajedničke vjere u Boga s mnogo lica.

11 Briga lokalnih vlasti za vjersku raznolikost i međuvjerski dijalog treba se odražavati u konkretnom smislu u lokalnim politikama u području sporta, obrazovanja, prostornog planiranja i kulture, kao i u njihovim odnosima s lokalnim udrugama, dajući im time transverzalnu dimenziju. Kao takva, mora utjecati na sva područja aktivnosti i informirati ih, a ne činiti neko konkretno područje. Ako su svi kojih se to tiče voljni slušati jedni druge, bit će moguće ostvariti ono što Kanađani zovu «razumno prilagođavanje», što znači da se vjeroispovijestima nude najveće mogućnosti za izražavanje njihovih vjerskih uvjerenja, sve dok to nije u sukobu s drugim temeljnim pravima.

Ocjena

12 Savjetujući se s lokalnim vjerskim organizacijama, lokalne vlasti trebaju unaprijed utvrditi **koja mjerila i pokazatelje** trebaju koristiti kako bi procijenili djelotvornost svojeg međukulturnog i međuvjerskog dijaloga. To mogu biti razvoj vlastite stručnosti i uspostava mreža za razmjenu između vjera ili centara za obuku i informiranje. Također, trebaju kontaktirati predstavnike drugih lokalnih vlasti kako bi usporedili i prepoznali suprotnosti njihovih različitih rješenja radi razvoja vlastitog osobitog pristupa.

Za Kongres lokalnih i regionalnih vlasti promicanje međuvjerskog i međukulturnog dijaloga predstavlja ključni element u dijalogu između različitih skupina koje čine naše lokalne zajednice.

To je učinkovit alat u borbi protiv netolerancije i radikalizacije, te za jačanje koncepta "živjeti zajedno" uz uzajamno poštovanje.

Kongres je svoj rad na ovoj temi započeo s dvije konferencije, organizirane 2006. i 2010. godine u Montchaninu u Francuskoj. Na tim su događanjima u raspravama sudjelovali predstavnici lokalne vlasti, članovi sveučilišne zajednice kao i međunarodne organizacije i vjerski vođe te su se usredotočili na ulogu lokalnih vlasti u međuvjerskom dijalogu, posebice u razmjeni dobrih praksi, na načela sekularizma, vjersku poduku, obuku vjerskih vođa i novčano pomaganje mjesta bogoslužja. Tih 12 načela nadopunjuje zamisli predstavljene u Bijeloj knjizi o međukulturnom dijalogu Vijeća Europe "Živjeti zajedno jednaki u dostojanstvu" donesenoj 2008. godine.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Objavljeno: ožujak 2016

HRV

www.coe.int

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Ima 47 država članica od kojih su 28 članice Europske unije. Kongres lokalnih i regionalnih vlasti ustanova je Vijeća Europe nadležna za jačanje lokalne i regionalne demokracije u svojih 47 država članica. Sastoji se od dva doma – Doma lokalnih vlasti i Doma regija te od tri odbora. Ima 648 izabраниh zastupnika koji predstavljaju više od 200.000 lokalnih i regionalnih vlasti.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE